

Liikmesriigi õigusnormid, mille alusel makstakse riiki esindanud teatud tippSPORTlastele ettenähtud hüvitist üksnes selle liikmesriigi kodanikele, kujutavad endast töötajate vaba liikumise takistust

Kohtuotsuses Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava (C-447/18), mis tehti 18. detsembril 2019, otsustas Euroopa Kohus, et määruse nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires¹ artikli 7 lõikega 2, milles on ette nähtud, et töötajal, kes on liikmesriigi kodanik, on teise liikmesriigi territooriumil samad sotsiaalsed soodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel, on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega on seda liikmesriiki või selle õiguseellasi rahvusvahelistel spordivõistlustel esindanud teatud tippSPORTlaste jaoks ettenähtud hüvitise saamise tingimuseks seatud see, et taotlejal on selle liikmesriigi kodakondsus.

Käesolevas asjas keelduti Tšehhi kodanikule (kes valis selle kodakondsuse Tšehhi ja Slovaki Liitvabariigi lagunemisel), kelle elukoht on praegu Slovakkiale kuuluval territooriumil ning kes võitis Tšehhoslovakkia Sotsialistliku Vabariigi koondise liikmena jäähoki Euroopa meistrivõistlustel ja maailmameistrivõistlustel vastavalt kuld- ja hõbemedali, Slovakkial esindanud teatud tippSPORTlastele ettenähtud hüvitise maksmisest, kuna tal ei olnud Slovakkia kodakondsust. Slovaki Vabariigi ja Tšehhi Vabariigi ühinemisel Euroopa Liiduga töötas asjaomane isik ka ühes põhikoolis ja jätkas pärast ühinemist sellel töökohal töötamist.

Euroopa Kohus tõdes kõigepealt, et asjaomane hüvitis ei kuulu määruse nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta² kohaldamisalasse. Nimelt oli Euroopa Kohus arvamisel, et hüvitis ei ole hõlmatud mõistega „vanadushüvitis“ määruse artikli 3 lõike 1 tähenduses, milles on kindlaks määratud sotsiaalkindlustusliigid, millele kohaldatakse määrust nr 883/2004. Euroopa Kohus märkis sellega seoses, et hüvitise põhieesmärk on premeerida hüvitisesaajaid saavutuste eest riigi esindamisel spordivaldkonnas, mis seletab esiteks asjaolu, et hüvitist rahastab vahetult riik, tehes seda vahenditega, millega ei rahastata riiklikku sotsiaalkindlustusskeemi, ja see ei olene hüvitisesaaja tehtud osamaksetest, ning teiseks asjaolu, et seda makstakse väga piiratud hulgale sportlastele. Ta lisas peale selle, et hüvitise maksmine ei ole seatud sõltuvusse mitte hüvitisesaaja õigusest vanaduspensionini saada, vaid üksnes tema sellekohase taotluse esitamisest.

Seejärel, olles täpsustanud, et kuigi asjaomane töötaja elukohta ei vahetanud, leidis ta ennast võõrtöötaja olukorrast, kuna liiduga ühines riik, kelle kodanik ta on, ja riik, mille territooriumil on tema elukoht, otsustas Euroopa Kohus, et asjaomane hüvitis on hõlmatud mõistega „sotsiaalne soodustus“ määruse nr 492/2011 artikli 7 lõike 2 tähenduses. Ta tõdes selles kontekstis, et võõrtöötaja võimalus olla premeeritud samal alusel kui vastuvõtva liikmesriigi kodanikest töötajad tähelepanuväärsete sportlike tulemuste eest, mille ta saavutas seda liikmesriiki või selle õiguseellasi esindades, võib aidata kaasa selle töötaja kõnealusesse liikmesriiki lõimumisele ning seega töötajate vaba liikumise eesmärgi saavutamisele. Euroopa Kohus rõhutas, et

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrus (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT 2011, L 141, lk 1). Määruse artikli 7 lõike 2 on sotsiaalsete soodustuste andmise konkreetses valdkonnas ELTL artikli 45 lõikes 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte konkreetne väljendus.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 166, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72).

põhikohtuasjas vaidlusaluse hüvitise tagajärg ei ole mitte üksnes hüvitisesaajate rahaline kindlustamine, nimelt eesmärgiga kompenseerida tööturult täielikku eemalolekut tippspordile pühendatud aastate jooksul, vaid samuti ja mis peamine, anda neile sellise esindamise käigus saavutatud sportlike tulemuste eest eriline sotsiaalne staatus.

Euroopa Kohus tegi sellest järelduse, et liikmesriik, kes määrab sellise hüvitise oma kodanikest töötajatele, ei saa keelduda selle määramisest teiste liikmesriikide kodanikele, sest muidu oleks tegemist kodakondsusel põhineva diskrimineerimisega.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127